Št. 87 Poštnina plačana v gotovini (conto corrente con la posta) V Trstu, v soboto 11. aprila 1925. Posamezna številka 20 cent. Letnik L.

EDINOST

Izhaja, izvzemši pondeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Odgovorni urednik Prof. F. Peric. — Lastnik tiskarna Edinost. Tisk tiskarne Edinost. Naročnina za mesec L 7.—, 3 mesece L 19.50, pol leta L 37.—, celo leto L 60. Za inozemstvo mesečno 5 lir več. — Telefon uredništva in uprave št. 11

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2.—. Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2.— Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20. I. nad. — Telefon uredništva in uprave 11-37.

Licejska knjižnica v LJUBLJANA — Juž...

Zadnja pot monsignora Matije Sila

Življenje njegovo je bilo življenje pravičnika. V plačilo mu je pravični in milostni Bog podelil lahko, mirno in vedro smrt. Ko smo mu zadnjikrat zrli v milo lice na mrtvaškem odru v tomajski «kaplaniji», kjer je preživel zadnje čase svojega življenja in zatisnil svoje oči za vedno, se je zdelo, kakor da sladko spi in sanja o svojih ljubljenih župljanih in o svojem nadvse ljubljenem narodu, kakor da mu igra okoli usten usmev zadovoljstva. Kako lep je, kakor živ! — je govorilo ljudstvo, ki je prihajalo, da mu poškropi zemske ostanke z blagoslovljeno vodo in izmoli gorečo molitev za pokoj zlate duše pokojnikove.

Po dnevih deževja smo imeli jasen, solnčen, krasen pomladanski dan, kakor da je hotelo tudi nebo s svojim bleskom spremljati in povečevati zadnjo in triumfalno pot Matije Sila na kraj večnega miru.

Takoj v prvih popoldanskih urah je prihajalo ljudstvo po vseh poteh v Tomaj, da izkaže ljubljenemu pokojniku zadnjo ljubav. Prihajali so žalni gostje iz bližnjih in daljnih vasi Krasa, iz Goriške, iz Trsta in tržaške okolice. Zlasti pa se je prebivalstvo širne občine tomajske zbralo, da se pokloni duhu pokojnikovemu. Zbralo se je polnoštevilno. Na stranino pred, nad in pod «kaplanijo» se je zgrnila ogromna množica. Vse v prazničnih oblekí, ženstvo v črnini. Vse vnanje lice tomajske občine je izražalo globoko žalovanje. Gostilne in prodajalne zaprte. Na oknih luči in žalni znaki.

Kondukt je vodil preč. g. kanonik Slavec ob asistenci devetero duhovnikov. Po blagoslovitvi zemskih ostankov pokojnikovih je odpelo pred hišo žalosti pevsko društvo «Tomaj» — to dete pokojnikovo! — pod vodstvom g. nadučitelja Kosovela pretresljivo žalostinko «Človek, glej dognanje svoje!» Na to se je razvrstil nepregleden sprevod, ki so bili zastopani v njem vsi stanovi, vse plasti našega ljudstva: duhovščina v velikem številu, učiteljstvo, drugo narodno razumništvo, predvsem pa masa naroda v impozantnem številu. Za križem je stopala v dolgi vrsti šolska mladina tomajske in dutovljske šole in gojenke Elizabetišča pod vodstvom sester. Splošno pozornost sta vzbujala starčka: 89-letni Alojzij Šolnc, oče ravnatelja Glasbene Matice v Trstu, in 89-letni Tone Ukmar iz Koprive. Krsto so nosili in nosili sveče ob nji občinski starešine — učenci in gojenci pokojnikovi.

Sprevod se je pomikal do stare, prejšnje župne cerkve. Po žalnih cerkvenih obredih je odpelo društvo žalostinko «Blagor mu».

Od tu je nastopil Matija Sila svojo pot na svoje novo blagoslovljeno domovanje na tomajskem pokopališču.

Po opravljenih molitvah za dušo pokojnikovo je izpregovoril prvi domači g. župnik **A. Kjuder.** «Matej Sila, ob odprtem grobu, je izvajal, ki te ima zakriti in ti podeliti mir in pokoj, in ob prisotnosti množice, ki ti je prišla izkazat svojo ljubezen, žalujejo cerkev in podružnice, žalujejo farani, ki si jih bodril, vodil ter jim dajal poguma v boju življenja. Tu so malčki, ki si jih vzgajal in tolažil; tu so nešteviln, ki si jih sklepal v sveti zakon, ta početek zdravih rodov, Tvoji duhovni bratje, Matej Sila, pa ne žalujejo, ker smrt ni grenka v očeh vere. 61 let si se boril — nepremagan in neomadeževan borec, ki se tu klanjamo pred njim. Učil si ljubezen do domače grude in zvestobo do krščanske vere očetov. Vsi ti bodo ohranjali ljubezen in neminljiv hvaležen spomin. Naj ti bo ta domača gruda, ki si jo tako ljubil, mirna, lahka! Slava tvojemu spominu!

Nato je izpregovoril dr. **Edvard Slavik:** «In glej! Gospod je šel mimo; nastal je vihar, majale so se gore, pokale so stene. Toda v tem vetru ni bil Gospod.

In glej! Zopet je šel Gospod mimo — in stresla se je zemlja, zatulilo je morje. A tudi v potresu ni bil Gospod.

Za potresom je prišel ogenj, a niti v ognju ni bil Gospod.

In za ognjem je prišel harmoničen val in v tem valu je bil Gospod!

Ko sem te lepe besede iz sv. pisma sinoči čul iz vzvišenih akordov Mendelsohnovega oratorja «Elija», sem se spomnil blagopokojnega Matije Sila. Res je bil enak mirnemu harmoničnemu valu in tudi v njem je bil Gospod ljubezni, Gospod pravice, Gospod dobrote in lepote, Gospod večne harmonije! Življenje njegovo ni sličilo viharju, ne potresu, ne ognju. Matija Sila ni rušil, ampak zidal. Izbral si je idealen poklic, ki mu je vestno posvečal vse svoje sile. Pri tem pa je mislil tudi na svoj narod in delal zanj. Ni hotel borbe stanu proti stanu, hotel je enakost med njimi, da tudi naš narod postane enak drugim, da bi ga dvignil, da bi postal boljši in vreden mesta poleg drugih. V življenju in delovanju Matije Sila je bila polna harmonija — ni sovražil nikogar in ni imel sovražnika. Nabral si je ljubezen vseh, nabral obilne zasluge; zapustil si nam neprecenljivo dedščino — sijajen zgled, sad svojega življenja. Poklanjamo se ob grobu služabnika božjega in zvestega sinu svojega naroda. Slava spominu Matije Sila!»

V imenu občine tomajske je župan **Josip Grbec** proslavil spomin pokojnikov. Nad 30 let se je v tej občini izgovarjalo pokojnikovo ime z največjim spoštovanjem in otroško vdanostjo. Ni nastopal s sijajnimi govori, ni rabil mamljivih besed. Pač pa je s svojo tiho, skromno in naravnost očetovsko skrbjo, ljubeznijo in svetim življenjem pritegnil vso občino, da mu je bila vdana z vso dušo. Res: njegovo telo polagamo v zemljo, ali duša njegova, krstalno čista, bo čula nad nami in nas spremljala v dušnem in narodnem življenju, vodila nas bo k dobremu in se veselila naših dobrih del. Če se le malo ozremo po njegovih delih, vidimo, da je bil pokojnik poleg duhovnika in znanstvenika tudi vnet za gospodarsko in socijalno stran. Ustanovil nam je «Hranilnico» in pevsko-bralno društvo, ki sta mu v neverljivo čast. Matija Sila! Prosimo te, vodi nas še nadalje, da bomo po tvojih zlatih naukih živeli v občini v miru, spravi, strpljivosti in odkrtosrčni ljubezni v dobrobit našega, tebi tako milega naroda slovenskega. Sprejmi v slovo prisrčno zahvalo celokupnega prebivalstva tomajske občine. Blagoslovljen bo tvoj spomin med nami za vedno! Slava ti!

Zadnji govornik je bil prečastiti kanonik **Slavec,** ki se je v imenu duhovnih sobratov, pokojnikovih sorodnikov in v svojem imenu zahvaljeval žalnim gostom za tako obilno udeležbo. Bog naj vam povrne — je vzkliknil — vašo ljubezen! Najlepše pa boste slavili spomin pokojnikov, če se ga boste v molitvi spominjali za večni blagor njegove duše.

Ob ganotju pod vtisom teh govorov je zbor odpel žalostinko «Nad zvezdami».

Tako se je narod naš poslovil od svojega dušnega pastirja, učitelja in dobrotnika: tpoklonil mu je svoje najdragocenejše — svoje srce. Opravičeno smo rekli, da je bila zadnja pot monsignora Matije Sila triumfalen pohod, ker mu je na ta pot ljudstvo trosilo cvetje ljubezni, udanosti in hvaležnosti.

Oster nastop Mussolinija proti borznim agentom

RIM, 10. Borba borznih agentov proti novim ukrepom finančnega ministrstva še ni prenehala. Tudi z včerajšnjim ukazom-odlokom, ki zelo omiljuje ukaz-zakon od 7. marca 1925, se borzni agenti niso zadovoljili. Na sestanku zastopnikov agentov je bilo sinoči sklenjeno, da se predložijo vladi nove zahteve in sicer:

1) Vplačilo 25% pri borznih kupčijah naj se odpravi;

2) kavcija se lahko vplača v obrokih;

3) pravico udeležbe klicanja imajo vsi člani družb borznih agentov, ki bi morali ohraniti resnično — ne samo na videz — vse pridobljene pravice.

Spomenica, ki vsebuje še nekaj drugih nebistvenih zahtev, je bila izročena generalnemu ravnatelju državne zakladnice comm. Pace. Po Rimu se je širila govorica, da se namerava sklicati zborovanje borznih agentov iz vse Italije.

Z ozirom na nove zahteve borznih agentov je ministrski predsednik naslovil na prefekte v Turinu, Genovi, Milanu, Rimu, Trstu, Napolju in Firencah naslednjo brzojavko:

Agencija Stefani je objavila ukrepe o borzah, ki so bili sestavljeni po večini s sodelovanjem zastopnikov borznih agentov. Na moje posredovanje so bile sprejete velike zahteve agentov, t. j. da smejo vsi agenti še nadalje opravljati svoj posel, kljub temu, da presegajo določeno število; tudi odstotek vplačila kavcije v industrijskih papirjih je bil dvignjen od 35 na 45. Vprašanje načina vplačila je bilo pripuščeno sindikalnim svetom.

Zavrnil sem gladko zahtevo po odpravi vplačila pri sklepanju kupčij, ki bo sicer postopoma vpeljano; ravno tako sem zavrnil zahtevo, da se pripustijo tudi banke h klicanju. Borzni agenti so izjavili, da so zadovoljni. Novih zahtev borznih agentov ne priznavam več, ker je bilo dovoljeno agentom, kar jim je bilo sploh mogoče dovoliti. Sporočite voditeljem krajevnih skupin agentov, da bom smatral vsako nadaljno gibanje in ostavko dela na borzah za sabotažni napad na gospodarsko življenje države in da bom temu primerno postopal.»

Odpustitev vojakov

RIM, 10. V današnjem vojaškem listu je objavljena okrožnica, ki določa, da se odpuščanje vojakov prične dne 15. aprila, in sicer po sledečem redu: a) Vojaki, ki so rojeni pred letom 1904., a so iz kateregasibodi vzroka šli pod orožje šele z novinci letnika 1904 v času od 23. aprila do 20. maja 1924. Vojaki, rojeni pred letom 1904., ki so radi enakih vzrokov prišli pod orožje po 20. maju do vpoklica letnika 1905., vštevši one, ki so dovršili pred vpoklicem vojaški kurz, bodo odpuščeni kakor hitro bodo dopolnili 12 mesecev vojaške službe; b) Vojaki, rojeni v katerisibodem letu, ki so šli pod orožje z letnikom 1904., ki lahko dokažejo, da so edini sinovi še živečega očeta, bodo istotako odpuščeni dne 15. aprila. Izjemoma bodo odpuščeni tudi edini sinovi še živeče matere, ki so, poslužujoč se ugodnosti, ki jo nudi dovršitev vojaškega tečaja pred vpoklicem, prišli pod orožje šele po 23. julija 1924. Prizadeti bodo morali predložiti pri merodajnih poveljstvih spričevalo o družinskem stanju; iz tega spričevala, ki ga mora napraviti županstvo, mora biti jasno razvidno, da oče prizadetega vojaka nima nikakega drugega sina, ne samskega stanu, ne poročenega. V nobenem slučaju pa ne bodo odpuščeni oni vojaki, ki so iz neupravičenih vzrokov prišli prepozno pod orožje, ali ki so dezertirali.

Pred sestankom Male antante

Mala antanta in Rusija.

BEOGRAD, 10. (Izv.) Današnji «Trgovinski Glasnik» poroča iz Bukaresta o sestanku Male antante: Sestanek se bo vršil 3. maja v Bukarestu in ne v Sinaji. Jugoslovenski vojni minister je sestavil obširno poročilo o vojaških problemih, ki se tičejo Male antante; poročal bo posebno o vojnih pripravah Bolgarije, ki je zopet uvedla stalni kader, kar je v polnem nasprotju z mirovno pogodbo.

Stališče Male antante napram sovjetski Rusiji ostane neizpremenjeno. Vsaka članica ima glede odnošajev z Rusijo popolnoma proste roke. Mala antanta bo Madžarsko podpirala pri njeni gospodarski obnovi, toda nastopila bo proti njenim ekspanzivnim načrtom.

Zborovanje Samostojne demokratske stranke v Zagrebu.

ZAGREB, 10. (Izv.). Včeraj se je tu vršil sestanek mestne organizacije Samostojne demokratske stranke. O političnem položaju je govoril poslanec dr. Srbijan Budisavljević. Poudaril je, da je narodni blok popolnoma kompakten in da ostane smer dosedanje politike narodnega bloka popolnoma neizpremenjena. Vesti o pogajanjih vlade s kako stranko opozicijskega bloka so neresnične.

Načrt za invalidski zakon izgotovljen.

BEOGRAD, 10 (Izv.). Danes ni bilo v političnem življenju nikakega važnega dogodka. V ministrskem predsedstvu sta se mudila ministra Krsta Miletić in Marko Gjuričić. Pašić je delj časa konferiral z Ljubo Jovanovićem.

Marko Gjuričić, minister za socijalno politiko je izjavil Vašemu dopisniku, da je načrt za invalidski zakon, o katerem bo ministrski svet razpravljal po velikonočnih praznikih izgotovljen.

Herriot se brani v zbornici

44 glasov večine za zaupnico vladi.

PARIZ, 10. Na včerajšnji seji poslanske zbornice je nastopil Herriot za obrambo vlade proti očitanjem, ki jih nastavljajo opozicije že nekaj dni na vlado. «Vodi se v tem trenotku — je rekel — nepravilna borba, ker se hoče razburiti javno mnenje v Franciji in v inozemstvu. Stavlja se v nevarnost kredit države. Prišla je ura, da se mora ta tor razpočiti.»

Govornik je hotel dokazati zbornici in javnosti, da ni sedanji položaj prav nič vznemirljiv, ako se bo znalo storiti vse potrebno za sedanjost in predvsem za bodočnost. «Sedanji položaj — je dostavil — je nadaljevanje finančnih činov v preteklosti.» Hvalil je ljudstvo, v katerega da se mora imeti zaupanje. Omenil je, da Nemčija ne izvršuje svojih dolžnosti, ter se dotaknil reparacijskega vprašanja, ki da ga je uredila njegova vlada. Naštel je razna posojila, ki so povečala dolg, ter polemiziral z demičarji, ki so nastopili proti posojilu za porušene pokrajine.

Čitanje dokumentov, podpisanih od visokih funkcijonarjev in v katerih se opozarja na težave sedanjega položaja, je povzročilo proteste in posredovanje finančnega ministra De Monzieja, ki je izjavil, da je izročil tajne listine načelniku vlade, da pride vsa njih vsebina na dan. Tudi čitanje dokumenta proti bivšemu finančnemu ministru Francoisu Marsalu, katerega je objavil socijalist Renaudel v «Quotidienu», je povzročilo burne prizore. V tem zaupnem pismu na predsednika finančne komisije je namreč Francois Marsal izjavil, da je francoska državna banka izplačala državni zakladnici za 2544 milijonov, 261.000 frankov predujmov.

Ministrski predsednik je nadalje pozval zbornico k solidarnosti z vlado ter nastopil proti temu, da bi se sedaj samo vlado delalo odgovorno za položaj. Kritiziral je končno kapitaliste, ki skušajo na vse načine kljubovati obdačenju ter škodijo na ta način državi.

Na koncu govora so levičarske stranke burno ploskale ministrskemu predsedniku in seja je bila prekinjena.

Po razpravi je bila predložena sledeča resolucija, ki so jo podpisali Cazals, Blum, Morel in Violette: «Zbornica je trdno odločena iskati sporazumno z vlado najboljše rešitve za uresničenje popolne ozdravitve finančnega in denarnega položaja ter zaupa v vlado, da bo sledila in branila politiko mednarodnega miru, socijalnega napredka, lojalnosti in fiskalne pravičnosti.»

Resolucija je bila sprejeta z 290 glasovi proti 246.

Zaključki o finančnih načrtih.

PARIZ, 10. Glavni poročevalec za proračun Violette je izdelal poročilo o De Monziejevih načrtih, katero se naslanja na sledeča načela: 1) Odvrnitev inflacije in uresničenje popolne ozdravitve finančnega položaja; 2) Zahtevati od kapitala odstotek, ki mu bo vrnil njegovo prejšnjo vrednost.

Komisija je danes razpravljala o načrtu za finančno ozdravitev na podlagi novega poročila poslanca Violette ter upoštevala pri tem tudi protinačrte in predloge za nekatere popravke.

Obtok papirnatega denarja v Franciji.

PARIZ, 10. Iz včerajšnjega poročila Francoske državne banke izhaja, da iznaša obtok papirnat. denarja 43,004,762.185 frankov. Potemtakem je kroženje prekoračilo zakonito mejo 41 milijard za nad dve milijardi.

Obtožbe proti Herriotu

PARIZ, 10. V svojih razpravljanjih o položaju piše «Temps»: «Nikoli še ni imela država tako potrebo, da bi bila vladana, nikoli še se ni čutila tako zapuščeno. Sedanji problemi zahtevajo od vlade avtoriteto, od parlamenta red in od ljudstva zaupanje. Vse stranke bi se morale razorožiti ter misliti v dobrobit države. Združenje namesto večnih očitanj. V desetih mesecih svojega vladanja je levičarski kartel ustvaril nered v vseh stvareh in je zgubil ves ugled. Ministrski predsednik je prišel tako daleč, da se posvetuje le še s socijalisti. Kliče k sebi vse tri načelnike socijalistične stranke in če ga ta trojica pozove, da naj ostane, ostane; ako bi mu rekla, da naj gre, pa bi šel. Njegova politika gre navzdol, medtem ko potrebujemo nujno politiko širokih vidikov.

Izjava bivšega francoskega finančnega ministra

PARIZ, 10. Bivši finančni minister Delasteyre je razposlal listom izjavo, da za časa svojega ministrovanja ni nikoli zvišal denarnega obtoka.

Reorganizacija francoskega pomorskega letalstva

50 letalskih oddelkov za mornarico

PARIZ, 10. Minister mornarice je predložil danes poslanski zbornici zakonski načrt za reorganizacijo pomorske zrakoplovbe. Po tem načrtu se bo opremila francoska mornarica do 1. januarja 1928. s toliko letali, da bo v slučaju konflikta zamogla mobilizirati 50 letalskih oddelkov. V mirnem času bo stalno oboroženih le 35 oddelkov. Načrt pravi, da odgovarja to število formacijam mornariških specijalistov. Te letalske eskadrilje bodo deloma določene za obrambo francoskega obrežja, deloma pa bodo dodeljene večjim pomorskim enotam.

Drugi mednarodni kmečki kongres v Moskvi

MOSKVA, 10. Včeraj se je pričel v Moskvi drugi mednarodni kongres kmetov, kateremu prisostvuje 45 zastopnikov iz vseh dežel. Pozdravni nagovor je imel Kalinin.

Kamenev predsednik moskovskega sovjeta.

MOSKVA, 10. Za predsednika novega moskovskega sovjeta je bil enoglasno izvoljen Kamenev.

Novi sovjetski poslanik v Italiji.

MOSKVA, 10. Kersencev, novi ruski poslanik za rimski dvor odpotuje jutri v Rim.

Cene živil v Evropi

PRAGA, 9. «Narodni Listy» pišejo, da so glasom uradne statistike čehoslovaške vlade o cenah živil najdražje dežele v Evropi Poljska, Anglija, Švedija in Švica, medtem ko so cene živil v Franciji, Čehoslovaški in Italiji primeroma zmerne.

Odobritev poljsko-čehoslovaške trgovinske pogodbe

VARŠAVA, 9. Poljska brzojavna agencija objavlja, da je poljska in čehoslovaška delegacija odobrila vsebino trgovinske in železniške pogodbe in dogovorov glede izvoza in uvoza. Trgovinska pogodba predvideva znižanje carinskih pristojbin za poljsko in čehoslovaško blago. Ravnotako določa železniška pogodba recipročno znižanje tranzitnih pristojbin in posebne železniške pristojbine za poljski premog, ki se uvaža na Čehoslovaško.

Protiangleške demonstracije v Damasku

2 mrtva in 9 ranjenih

DAMASK, 10. Po verskih obredih v mošeji Ramandan je odkorakalo šest tisoč oseb proti hotelu Victoria, kjer se je nastanil lord Balfour. Demonstranti so napadli policijo s kamenjem, ker je hotela preprečiti manifestacije. Posredovali so orožniki in po dolgem naporu so razpršili demonstrante. Pri spopadih sta bila ubita dva demonstranta. Ranjenih je bilo pet policistov, troje orožnikov in en orožniški oficir. Ljudske množice so priredile protiangleške demonstracije tudi v židovskem predmestju.

Strašna nesreča v Barceloni

30 mrtvih in 105 ranjenih

Električni vlak skočil s tira

BARCELONA, 10. V predmestju Saria se je zgodila včeraj velika nesreča. Ko je vozil po strmini električni vlak, je odpovedala zavora, radi česar je skočilo troje vozov s tira. Pri tej nezgodi je zgubilo življenje sedem oseb, med temi šteri žene in tri otroci. Nad petdeset potnikov je zadobilo težke telesne poškodbe.

BARCELONA, 10. O tramvajski nesreči, ki se je zgodila v Saria Bonanar, so prispele naslednje podrobnosti: Vozovi, ki so skočili s tira, so se razbili ob zidu tunela Saria. Ob 4. uri zjutraj so dvignili rešilni oddelki 26 mrličev izpod ruševin. Število ranjenih potnikov znaša 105. Nekateri so težko ranjeni. Kakor pravijo nekateri listi, je vozil električni vlak tik pred katastrofo z brzino 110 km na uro. Kljub naglici, s katero se izvršujejo rešilna dela, ni bilo do sedaj še mogoče natančno ugotoviti število žrtev. V ponesrečenem vlaku se je vozilo 180 potnikov in domneva se, da je zgubilo življenje pri tej katastrofi 30 oseb.

V ZRAKOPLOVU NA SEVERNI TEČAJ

Drzen načrt angleškega raziskovalca

LONDON, 10. Angleški raziskovalec Grettir Algarsson je izjavil novinarjem, da bo odpotoval na severni tečaj v zrakoplovu. Ta je dolg 150 čevljev in je opremljen z ladjico, v kateri je prostora za 4 potnike. Algarsson odpotuje z Liverpoola 1. maja z večjim parnikom, na katerega bo naložil svoj zrakoplov. Parnik bo vozil proti severnemu tečaju najmanj 14 dni. Ko bo moral ustaviti vožnjo radi ledu, bo nadaljeval Algarsson potovanje na severni tečaj v zrakoplovu. — Drzni raziskovalce meni, da bo dosegel severni tečaj v 12 urah, ker preleti njegov zrakoplov 50 milj na uro. V Anglijo se bo povrnil preko Alaske.

Potres v Carigradu

CARIGRAD, 10. Danes ob 5.25 zjutraj so zaznamovali sismografični aparati močne, a kratke potresne sunke, ki pa niso povzročili nikake škode.

DNEVNE VESTI

Obrekovalna žila jim ne da miru

Vedno naglašamo, da je nezaupanje od strani oblastev in drugih krogov, od katerih je odvisno mirno sožitje med obema plemenoma, glavni vzrok žalostnega in škodljivega položaja, v katerem se nahaja naša dežela z ozirom na politično življenje. Vsa očitanja o veleizdajniškem rovarjenju, hujskanju proti državi in oblastvom izhajajo od tod, da so odgovorni činitelji že vnaprej, rekli bi skoro nalašč preparirani za neprijetno razpoloženje napram našemu ljudstvu. Vedno poudarjamo tudi, da pada krivda za to na tržaške krive politične svetovalce, ki jim odločujoči krogi slepo verjamejo. Ti krogi so prava nesreča za našo deželo, pa tudi za vlado samo, ker so prav oni krivi v največji meri, da državna uprava do danes še ni našla prave podlage za pametno politiko v naši deželi. In v največjo nesrečo rečeni krogi ne mirujejo. Obrekovalna žilica jim ne da miru.

Nov dokaz nam je številka glasila g. ministra Federzonija «Idea Nazionale» od 7. t. m., v kateri je bil priobčen daljši dopis iz Trsta pod naslovom: «Kako Slovani Julijske Krajine netijo nezadovoljstvo napram Italiji!» V njem se dopisnik rimskega lista V. T. zaganja proti naši politični organizaciji na način, ki ga je zmožen le časnikar, ki si je postavil nepošteno obrekovanje za podlago izvrševanja svojega poklica. V osvetlilo njegovega članka naj seznanimo čitatelje le s par njegovih obrekovanj. Dopisnik se obširno bavi z organizacijo pomoči našim vojnim oškodovancem povodom naznanitev terjatev napram Avstriji. Kakor znano, je naše politično društvo «Edinost» v Trstu ukrenilo vse, kar je v njegovi moči, da opravi naše ljudstvo rečene naznanitve v določenem roku. To je znano tudi tukajšnjim državnim oblastvom. Sedaj pa čujte, kaj se upa trditi med drugim g. V. T.: Voditelji in svetovalci obmejnega prebivalstva, ki je po tem vprašanju najbolj prizadeto, **uprizarjajo, bodisi v slovanskih listih, bodisi z ustno propagando, gonjo, ki gre za tem, da bi se odlok** (z novimi predpisi o vojni odškodnini. Prip. ured.) **bojkotiral!!»** Na drugem mestu pa pravi: «Slovanska politična organizacija je otvorila urade, **v katerih se kaj rado snuje bojkot proti določbam odloka,** kajti na seji, na kateri je «Edinost» sklenila otvoritev takih uradov, **se je izrecno izjavilo, da slovanskim organizatorjem ni na tem, da bi imele naznanitve kak uspeh!»**

Ti dve navedbi zadostujeta v označitev dopisa in dopisnika. Mi se ne bomo prerekali z njim, ker se ne maramo kregati z ljudmi, ki so se skregali z — resnico! Naj opozorimo g. V. T. le na sledeči dve dejstvi, v katerih more videti vso grdobijo svojega spletkarskega poizkusa, pa tudi klavrnost svojega nastopa. Prvo dejstvo je, da je naša politična organizacija obvestila pristojna oblastva o otvoritvi svojih uradov za prijavo terjatev, dobila je tudi odgovor, v katerem se pomoč naše organizacije jemlje na znanje. Ne samo to, temveč vsebuje n. pr. odgovor tukajšnjega **finančnega intendanta** naši politični organizaciji tudi prav mastno moralno klofuto gospodu V. T. Naj mu bo tu posluženo z njo. Ker je dogovor od 6. aprila 1922 — pravi g. finančni intendant v svojem odgovoru — v vsakem pogledu na korist tistim bivšim avstro-ogrskim državljanom, ki so na podlagi senžermenske pogodbe postali državljani Italije, **zares ne vem, kakšna politična propaganda bi se mogla pri tem uganjati!** Saj italijanska vlada ne zahteva od vojnih oškodovancev nič drugega, nego da v roku do 24. aprila naznanijo svojo tirjatev napram Avstriji ali Ogrski!»

Še v «lepšo» luč, za katere sijaj mu, mislimo, ni zavidati, stavi g. V. T. in njegov članek sledeči odstavek iz članka dr.a Wilfana, ki je bil objavljen v «Edinosti» od 24. marca: «Stvar stoji torej mnogo bolj ugodno, kakor oni in podjetna gostobesednost na drugi strani. Saj tudi ne more biti drugače, če se upošteva, **da se v tej stvari interesi italijanske države in našega prebivalstva popolnoma vjemajo!** Zakaj neki bi prefekture in finančne intendance pripravljale s strogim formalizmom naše ljudi ob njihove terjatve, mari radi lepih avstrijskih ali ogrskih oči? Ne, **združeno bomo delali, oblastva in prebivalci novih pokrajin, da se naše reklamacije opremijo z vsemi potrebnimi listinami in dokazili.** Glavno je, da se terjatve pravočasno priglasijo, samo to pravico imata Avstrija in Ogrska.»

Tako je pisal in priporočal predsednik naše politične organizacije, katero si upa g. V. T. obrekovati na tak nezaslišan način pred italijansko javnostjo. Vprašamo ga: **kje je tu namen bojkota?!** Ali je bil dopisniku znan ta javni nastop posl. dr. Wilfana, ko je pisal ono obrekovanje?! Hočemo verjeti, da ne. Toda v tem slučaju mu bodi povedano, da je skrajno neresno, drzno in naravnost neodpustno pisati o Slovanih in njihovem zadržanju, ne da bi se bil poučil poprej o dejstvih, ki se tičejo predmeta, o katerem se hoče pisati. Rekli smo že zgoraj, da bi bilo preneumno, ko bi se hoteli obširno prerekati. Pač pa pozivamo g. V. T., ki ga poznamo, apelirajoč na njegovo stanovsko poštenje, da popravi grdo krivico, ki jo je storil Slovanom v Italiji s svojim dopisom!

Za naša pevska društva

Ob dvajsetletnici svojega obstoja je začelo pevsko društvo «Ljubljanski Zvon» izdajati mesečno revijo za novo zborovsko glasbo «Zbori», s katero hoče nuditi našim pevskim zborom za borno letno naročnino veliko izbero skladb za njihove sporede. Revija prinaša pesmi, težke in lahke, primerne za izvežbane pa tudi za šibke zbore. V vsaki številki dobe naročniki po eden, dva in če bo listovo finančno stanje ugodno, tudi po tri ali več zborov, katerih pomnoževanje je prepovedano. Društvo, ki želi izvajati eno ali drugo skladbo, mora kupiti dotično številko za ves zbor. Cena posamezni pesmi na dveh straneh je le 1 dinar, na štirih straneh 2 dinarja.

Celoletna naročnina na «Zbore» stane za Jugoslavijo 20 dinarjev, za Italijo 10 lir, za Ameriko 1 dolar. Naročnino je treba poslati naprej. Naročila sprejema po dopisnici pevsko društvo «Ljubljanski Zvon» v Ljubljani, Narodni dom I., desno.

Naročniki v Julijski Krajini lahko nakažejo ali vplačajo naročnino v znesku 10 lir Pevskemu in glasbenemu društvu v Gorici ali podružnicama Ljubljanske kreditne banke v Trstu in Gorici za naš račun pri glavnem zavodu v Ljubljani, ameriški rojaki pa v banki g. Fr. Sakserja v New-Yorku na naš konto.

Čim več bodo «Zbori» imeli naročnikov, tem lažje bodo vršili svojo nalogo, tem več skladb bo list lahko nudil. Revijo vsem prav toplo priporočamo!

V dosedaj izišlih številkah «Zborov» so bili med drugimi objavljeni J. Ravnika moški zbor «Solnce v zenitu», E. Adamičev mešani zbor «Zrelo žito», St. Premrlov moški zbor «Naše gore» in E. Adamičev mešani zbor «Kaj ti je Mojca», J. Ravnikov moški zbor «Kam si šla?» in St. Premrlov mešani zbor «Polžek». Drugo leto pa bodo imeli «Zbori» poleg glasbene še literarno prilogo. «Zbori» bodo prinašali slovenske, hrvatske in srbske skladbe za ženski, moški in mešani zbor ter narodne pesmi v harmonizaciji za koncert.

KONTROLOR SPALNIH VOZOV

Na velikonočni pondeljek uprizori «Čitalnica» pri Sv. Jakobu to velezabavno komedijo v treh dejanjih. Ta komedija spada med tista redka dela, ki so stalno na repertoirih vseh gledišč, ki pa ni samo zdravilo za oslabele gledališčne blagajne, ampak je tudi resnično sveže delo, ki nikdar ne naveliča. Komedija je polna duhovitih domislekov, dejanje pa je živahno prepleteno s komičnimi prizori, mečejo poslušalca iz smeha v smeh ter ga ne pustijo do sape. — Igro režira g. Marij Sila, ki igra obenem tudi glavno vlogo. Glavno žensko vlogo igra ga. Silova. Dalje igrajo še g. Terčič, g. Celestin in drugi. Že četrtkova premiera je pokazala, kako ugaja našemu ljudstvu ta komedija. Začetek predstave ob 6. uri zvečer. Predprodaja vstopnic v pondeljek od 10.—12. ure predpolne v dvorani D. K. D. pri Sv. Jakobu.

— **Ob priliki velikonočnih praznikov,** in sicer na dan 12. in 13. t. m., smejo biti kavarne, gostilne in sploh vsi javni lokali — kakor sporoča kvestura — odprti čez noč do 3. ure zjutraj, ne da bi bilo treba za to posebnega dovoljenja.

— **Podražitev soli.** Tukajšnja finančna intendanca javlja: Na podlagi odloka zakona, ki se objavi v kratkem, je bila z dnem 8. aprila cena rafinirane soli povišana, in sicer: za trgovce na 290 lir stot, za občinstvo na 300 lir stot.

— **Sindikat dopisnikov.** V torek, dne 14. t. m. ob 16. uri se bo vršil v prostorih Udruženja novinarjev (Trg G. Verdi) občni zbor. Ker so na dnevnem redu zelo važna stanovska vprašanja, so vsi člani vabljeni, da se udeležijo občnega zbora.

— **Prvi ruski patrijarh od časa Petra Velikega.** Kakor smo poročali včeraj med brzojavnimi vestmi, je podlegel srčnemu krču v 60. letu starosti Tihon, prvi patrijarh, ki ga je izvolila Rusija od časa Petra Velikega. Iz političnih razlogov je car Peter Veliki odpravil ruski patrijarhat kot načelnika ruske pravoslavne cerkve ter si pridržal sam najvišjo cerkveno oblast. Od Petra Velikega dalje so bili ruski carji ne le najvišji posvetni, marveč tudi najvišji cerkveni poglavarji. Prišli so boljševiki in odpravili carizem. Sovjetska vlada je oddala najvišjo cerkveno oblast posebnemu cerkvenemu dostojanstveniku. Za patrijarha ruske cerkve je bil izvoljen Tihon.

Ker se je sovjetska vlada dobro zavedala vpliva, ki ga ima cerkev na širše ljudske plasti, je nudila novoizvoljenemu patrijarhu Tihonu veliko svobodo na verskem polju. Svest si svoje moči je Tihon ostro nastopil proti sovetskim oblastim, ki so zaplenile cerkvene zaklade. Radi tega čina so boljševiki vrgli patriarha Tihona v zapor in ga izpustili na svobodo pod pritiskom javnega mnenja zapadne Evrope šele po devetih mesecih. Toda Tihon je pričel radi neprestanega trpljenja v boljševiškem zaporu polagoma hirati in je za vedno zatisnil oči v noči na 8. t. m.

— **Izpremembe v državni službi.** Za namestnika stalnega delegata jugosl. vlade pri mednarodni Donavski komisiji v Bratislavi je imenovan dosedanji pomočnik pri omenjeni komisiji Fran Wilfan. Tajnik v ministrstvu za vnanje zadeve dr. Zdravko Vigele je podal ostavko na državno službo.

— **Kongres državnih nameščencev.** V dneh 19. in 20. t. m. bo sprejela Ljubljana v svojo sredo prvikrat najodličnejše predstavnike organiziranih državnih nameščencev. Prihiteli bodo delegati iz Beograda, Skoplja, Sarajeva, Osijeka, Zagreba, Maribora itd., da izneso svoje zahteve in želje. Njihova IV. redna letna skupščina se bo vršila v prostorih «Kazine». Poleg običajnega programa je na dnevnem redu tudi skupščina Narodne zveze duševnih delavcev (Narodni savez umnih radnika). Iz Pariza započeti mednarodni pokret je oživil tudi jugosl. državo. Na tem kongresu so seveda kardinalne točke one, ki imajo svoj cilj v poboljšanju gmotnega položaja. Razumljivo je, da je v teh težkih časih, ko je vse državno uradništvo gmotno popolnoma ob tleh, prva in glavna naloga tega kongresa, da dvigne moralni nivo svojega članstva.

— **Bančni zavodi v Sloveniji** danes v soboto dne 11. aprila ne poslujejo.

— **Požar v romarski cerkvi v Novi Štifti.** Iz Sodražice pišejo: Dne 7. t. m. še pred 5. uro zjutraj je zapel plat zvona pri romarski cerkvi Nova Štifta ter zbudil iz spanja vse okoličane, kateri so takoj prihiteli na pomoč. Na lico mesta je prišlo takoj 7 gasilnih društev, med temi prvi Zamoščani, nadalje Vinice, Jurjevca, Sušje, Sodražica, Ribnica in celo Sv. Gregor. Da ni prišlo do večje nesreče, se je zahvaliti spretnim gasilcem, ki so takoj ogenj omejili ter obvarovali zvonik, tako da sta zgoreli samo strehi kupol nad cerkvijo in oltarjem. Škoda je precejšnja, vendar je pa ostala notranjost cerkve nepoškodovana in tudi vsa umetniška slikarija, katero je izvršil slavni pater Ambrož. Več gasilcev je zadobilo večje ali manjše poškodbe. Požar je nastal vsled neprevidnosti.

Društvene vesti

— **M. D. «Zarja» — Rojan.** Danes točno ob 17. uri odborova seja. Prosim, da se odborniki udeležijo polnoštevilno. — Predsednik.

— **D. K. N. Tommaseo - Trst.** Danes točno ob 16. uri sestanek v društvenih prostorih via Mazzini 37, I. — Odbor.

SPORT

— Danes ob 21. uri 40 min. dospejo hazenašice «Telesno kulturnega društva» iz Ljubljane. Tekma se bo vršila v nedeljo 12. t. m. in v pondeljek 13. t. m. na igrišču Adrie v ul. Calvola ob 15. uri. Pred hazenaško tekmo v nedeljo se bo vršila nogometna tekma med M. D. P. Trst ina I. četo Adrie. V nedeljo ob 21. uri skupna večerja v D. K. D. pri Sv. Jakobu. Po večerji prosta zabava, kjer se pričakuje reprezentacija naših sportnih društev, da skupno pozdravimo mile gostinje.

* * *

— **Atene - Adria.** Kakor že javljeno, je poskrbelo Sportno društvo Adria tržaškim sportnikom za velikonočne praznike dve zanimivi tekmi. Telesno-kulturno društvo «Atena» gostuje v prijateljski tekmi z novosestavljeno hazenaško četo Adrije. Kot se nam poroča, bo imela hazenaška četa Adrije v četi Atene močno nasprotnico, kateri bo morala vsekakor podleči, vendar nam pa imena kot so Zlobec, Kocijančič i. dr. jamčijo za častni uspeh. Prva tekma se vrši na velikonoč ob 16. uri, druga pa na velikonočni pondeljek ob isti uri. Ker so tekme združene z ogromnimi stroški, pričakujemo s strani našega občinstva vsestranski odziv, ki naj obenem pokaže našim sestram iz bele Ljubljane naše zanimanje na sportnem polju. Sportniki, vaša dolžnost je, da prihitite v nedeljo in pondeljek vsi brez izjeme na sportno igrišče Adrije v ulici Calvola (v bližini Lloydovega stolpa), za kar vam bodo posebno naše črnobele hazenašice najbolj hvaležne.

Občinstvo iz mesta opozarjamo, da se za dohod na igrišče posluži lahko škedenjskega tramvaja, s katerim se pripelje do Lloydovega stolpa. Od tu do igrišča je samo dvesto korakov. Ravno tako imajo dohod do igrišča avtomobili in vozovi.

Tekmi se bosta vršili ob vsakem vremenu. Ljubljančanke dospejo v Trst v soboto 11. t. m. ob 21.40 zvečer.

* * *

— V nedeljo ob 3. popoldne se bo odigrala na igrišču «Tabora» - Sežana, tekma med četo S. K. «Adrija» - Opčine in četo M. D. «Tabor» Sežana. Upamo, da bo občinstvo prisostvovalo v obilnem številu. — Odbor.

* * *

— V pondeljek ob 4. uri popoldne se bo odigrala na igrišču «Tabora» - Sežana, revanšna tekma med četo D. K. N. Tomaseo - Trst in četo M. D. «Tabor» - Sežana. — Odbor.

* * *

— **M. D. P. Opčine - D. K. V. Tommaseo 0 : 6 (0 : 3).** Preteklo nedeljo dne 5. t. m. se je odigrala na igrišču M. D. P. Opčine prijateljska nogometna tekma med omenjenima četama, ki je končala z izidom 6 : 0 v prid D. K. N. Tommsaeo.

Iz tržaškega življenja

— **Neprijeten nebesni dar.** Nekdaj, ko so bili ljudje pobožni in bogaboječi, je padala z nebes mana, v današnjih modernih pa padajo z višin čisto drugi predmeti. Tako si je menda včeraj mislila 37-letna zasebnica Karlota Alegretto, stanujoča v ulici Mazzini št. 46. Ko je zvečer šla po vodo na dvorišče hiše, kjer stanuje, ji je nenadoma padla na glavo težka cvetlična vaza, ki sicer ni priletela z nebesnih višin, temveč z nekega okna v drugem nadstropju, kjer je zdrknila iz rok neki ženski. Vaza se je razbila na Allegretovi glavi, ki je pri tem seveda hudo trpela. Ženska se je zgrudila omamljena od silnega udarca in vsa krvava na tla. Na pomoč ji je moral prihiteti zdravnik rešilne postaje, ki ji je obvezal široko rano na glavi ter jo dal nato prepeljati v mestno bolnišnico, kjer so jo sprejeli v kirurgični oddelek. Ako ne nastopijo kake komplikacije, bo ozdravila v 10 dneh.

— **Nezgoda pri delu.** Pri razkladanju lesa v lesnih skladiščih pod Škednjem je 43-letni težak Rudolf Bikavnik, stanujoč pri Sv. M. Magdaleni št. 103, včeraj predpoldne padel z železniškega voza, na katerem je bil zaposlen. Pri padcu se je mož precej hudo pobil po glavi in po nogah. Bil je prepeljan v mestno bolnišnico.

— **Žrtev hude nezgode** je bil včeraj zjutraj 32-letni železniški podajač Vincenc Ganci, stanujoč v ulici S. Marco št. 35. Pri čiščenju šip pri železniških vozovih na glavnem kolodvoru je padel z lestve sicer z majhne višine, a tako nesrečno, da je zadobil hude poškodbe po spodnjem delu telesa; najbrž si je zlomil kolčne kosti. Ponesrečenec je dobil prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico.

— **Oh, presneti zlikovci!** Nekaterim zlikovcem so morala biti zelo na poti vežna vrata hiše št. 36 v ulici Valdirivo, kajti predsinočnjim so jih kratkomalo sneli s tečajev in odnesli, oziroma, ker so bila vrata visoka dobre 3 metre in precej težka, odpeljali neznano kam. Vratar Alojzij Ghersich, ki je prvi odkril tatvino, je prijavil nenavadni slučaj na kvesturi.

Vesti z Goriškega

— **Komen.** Na velikonočni pondeljek se uprizori pri nas v dvorani g. Zigona veseloigra v treh dejanjih **«Stari grehi».** V tej veseloigri nastopajo osebe zelo različnih značajev. Glavna oseba, okoli katere se suče vse življenje pri konzulu Zapolockem, je nezakonsko dekle Ema, ki je prišlo v njegovo hišo kot nova gospodinja. Čeprav je ona nezakonskega stanu, jo vse občuduje radi njenega lepega značaja. Pisatelj si je vzel Emo, kot nezakonsko dekle, za glavno junakinjo te veseloigre zato, da nam da v neprisiljeni obliki pouk: zakonski in nezakonski otroci so enakopravni med seboj. Nasprotno pa kaže pisatelj z lepimi primeri pri treh osivelih samcih, kako grenak jim je njih samski stan. To smo le povedali mimogrede, da se ne bi kdo čudil, češ glejte, kaj se igra na deželi. Veseloigra «Stari grehi» se je igrala povsod na podeželskih kakor tudi poklicnih odrih z velikim uspehom.

Vsem onim pa, ki se radi smejete — in pri nas je teh večina — ne povem o smešnih, hudomušnih in veselih prizorih te veseloigre na tem mestu nič, prav nič. Pridite na velikonočni pondeljek v Komen in zadovoljni boste. Da bosta užitek in zadovoljnost popolna, se predstavi ob tej priliki tudi naš tamburaški zbor, ki bo udarjal ob pavzah, nove, dosedaj v Komnu še neigrane komade. Program izpopolni pevski zbor s par pevskimi točkami. — Začetek ob 16. uri.

— **Vrhpolje.** V vašem cenj. listu 4. t. m. je bilo pomotoma javljeno, da bode imelo društvo «Tabor» v Vrhpoljah veselico na velikonočni pondeljek. Prireditev se ne bo vršila vsled nenadnih zaprek, ampak se prenese na poznejši čas.

— **Praktični tečaji za italijanski jezik.** Učiteljstvo slovenskih šol se obvešča, da se otvorijo tekom tega meseca sledeči tečaji za italijanski jezik:

1. — Dne 16. aprila, ob 9. uri v šolskem poslopju v **Ajdovščini** za učiteljstvo vipavskega, ajdovskega in rihemberškega šolskega okrožja. Pouk se bo vršil istotam vsak četrtek ob uri, ki se pozneje določi.

2. — Dne 19. aprila ob 8. uri v šolskem poslopju na **Opčinah** za učiteljstvo tržaškega predmestja in okolice, senžanskega, komenskega in nabrežinskega šolskega okrožja. Na tej šoli se bo potem predavalo redno vsako nedeljo od 8. do 12. ure.

— **Vabilo** k prireditvi šolske mladine v Mirnu, ki bo 13. t. m. na velikonočni pondeljek in 19. t. m. aprila na belo nedeljo ob 3. uri popoldne v Marmoljevi dvorani. — Spored: 1. Recitacija: E. Fiorentino «Un cappello bianco»; 2. Josip Ribičič: «Kraljica palčkov», otroška igra v treh dejanjih s petjem in godbo; 3. Samogovor: N. N. La bambola. — Čisti dohodek je namenjen «Šolskemu zavetišču» v Mirnu, ki se priporoča domačinom, meščanom in okoličanom za polnoštevilno udeležbo. — Šolsko zavetišče in učiteljstvo.

— **Ročinj.** — Danes meni — jutri tebi. V noči od pondeljka do torka so neznani zlikovci vlomili v trgovino konsumnega društva v Ročinju. Imeli so najbrže strgane čevlje, zato pa so jih odnesli 14 parov, tako da bodo imeli tudi oni kaj novega za praznike. Odnesli so še usnja in jestvin v skupni vrednosti 2000 lir. Razen tega so dobili tudi 400 lir v denarju. Najbrže ne bo imel vsak izmed nas tako veselo Alelujo.

Gospodarstvo.

Nakup in oddaja plemenskih bikov rjavo-sive švicarske pasme.

V kratkem namerava nakupiti pokrajinska živinorejska komisija furlanska nekoliko bikov rjavo-sive švicarske pasme, ki naj bi služili za ureditev postaj za spuščanje in za izboljšanje govedoreje v srednjem govedorejskem ozemlju bivše goriške dežele.

Pokrajinska živinorejska komisija olajša živinorejcem nabavo plemenjakov s tem, da vzame nase del nakupne cene in poleg tega še prevozne in komisijske stroške.

Prevzemniki pa se bodo morali obvezati napram živinorejski komisiji, da bodo držali prevzete bike vsaj dve leti za plemensko rejo. V slučaju, da bi prevzemnik ne mogel držati bika iz kateregakoli vzroka celo navedeno dobo, ne sme brez posebnega dovoljenja živinorejske komisije prodati ali zaklati prevzete živali.

Kdor si želi nabaviti enega ali več bikov omenjene pasme, naj se takoj prijavi za prevzem plemenjakov pri oddelku pokrajinskega živinorejskega nadzorništva v Gorici, via Trieste 43, kjer dobi tudi vsa tozadevna pojasnila.

Naročniki morajo položiti za vsakega naročenega plemenjaka po 2000 lir varščine, ki se obračuna o priliki oddaje bikov.

To in ono

— **Odkritje šole vlomilcev.** Pariška policija je aretirala moža, ki je organiziral in vodil pod imenom «oče Mousset» vlomilsko šolo v ulici Montmartre. Njegovi učenci — mladeniči in mladenke — so bili deležni sistematične vlomilske vzgoje; teoretičnemu pouku so sledile praktične vaje. Šola je razpolagala z bogato zalogo orodja, ki se ga poslužujejo najrafiniranejši mednarodni tatovi pri vlomih v trgovine in banke. Tekom poslednjih šestih mesecev je bilo izvršenih v mestnem okraju, kjer se je nahajala ta šola, nič manj kot 40 vlomov. Tako so gojenci te šole izvedli v noči na 25. marca kar tri vlome. Iz nekega stanovanja v bližini šole so odnesli za 3000 frankov plena. «Oče Mousset» je izpovedal oblasti, da so njegovi učenci po dovršenih vlomilskih študijah dobili zrelostno izpričevalo. Čim več uspešnih vlomov je kdo izvršil, tem boljše zrelostno izpričevalo je odnesel iz vlomilske univerze.

— **Dvajset prosilcev za mesto krvnika.** Pred 14 dnevi je budimpeštansko kazensko sodišče razpisalo mesto krvnika. Ker je pretekel rok za vlaganje prošenj danes, se je prijavilo za to mesto že 20 prosilcev. Med prosilci se nahaja tudi troje pomočnikov pokojnega krvnika, izmed katerih je sodeloval prvi pri 308, drugi pri 51 in tretji pri 8 usmrtitvah; nadalje je med prosilci več pojedelcev, en krojač in en mesar, ki je med svetovno vojno kot vojaški krvnik obesil 51 oseb. Za mesto krvnika se je prijavil tudi neki gozdar, ki navaja v svoji prošnji, da obvlada poleg ogrskega, nemški, angleški in vse slovanske jezike. Ravnotako je zaprosil mesto krvnika neki ogrski kmet, ki se je naselil v Ameriko, a bi se sedaj rad povrnil v domovino in pričel karijero krvnika.

DAROVI

— V počeščenje spomina pok. gospe Dore Forčešin - Posegove, daruje g. Ljudmila Sedevčičeva L 15 Šol. društvu.

Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.— Debele črke 40 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.— Kdor išče službo, plača polovično ceno.

LOKAL, s 2 vpeljano specerijsko trgovino, na prometnem kraju v Ljubljani, se odda proti odkupu blaga in inventarja. Ponudbe pod «Bodočnost» na upravništvo. 500

DVE SOBI, druga tik druge, se oddasta v najem dvema prijateljema. Via Enrico Toti št. 17, II. 502

«GIK» (biroccin) lepo lakiran, v najboljšem stanju in voz za dvovprego proda Viktor Jejčič, Dobravlje 105 pri Ajdovščini. 501

DOBROIDOČA pekarna se da v najem radi družinskih razmer. Naslov pri upravništvu. 463

MODISTKA sprejme učenko. Rojan, via Barbariga 2, IV. 497

TRGOVSKEGA pomočnika ali vajenca sprejme trgovina na deželi. Nastop takoj. Ponudbe pod «Trgovski pomočnik» na upravništvo. 498

ZDRAV in pošten štajerski mladenič, priden delavec, zaročen s pridnim in poštenim dekletom, želim primerne službe pri dobri in mirni družini, najrajši v kaki vili. Poštenost zajamčena. Alojzij Kangler, vrtnar, Via Alice 1. 491

SEMENA za vrt in njivo iz Erfurta ter travniška semena prodaja **Just Ušaj,** agronom, **Gorica,** Via Favetti 6. Sprejema tudi naročila za izvaljeno in neizvaljeno seme svilo-prejk. 477

POZOR! Čevlje „ADRIA“ mirenske zadruge prodaja trgovec ALOJZIJ ŠORLI v Grahovem p. d. pri „Dušniku“. 302

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zajamčena. Slavec. Via Giulia 29. 64

Roberto de Rota
avtorizirani specijalist za kurja očesa
sprejema od 10 do 13 in od 16 do 18
303
v nedeljah in praznikih od 10 do 13
v Via S. Nicolò št. 13, II. n.

Odlikovana tovarna glasovirjev
Miniussi in Kidrich
naznanja cenjenim odjemalcem, da se je preselila v via S. Francesco d'Assisi 22, I. in da prevzema vsakovrstne poprave glasovirjev z jamstvom. 284

V. Poli - Ronchi
dobavlja pesek, soški grušč, apno in opeko po zmernih cenah. 256
Brzojavke Poli, Ronchi.

URARNA-ZLATARNA **F. BUDA**
Trst — Corso Garibaldi 35
(Podružnica Via Scalinata 1)
Kupuje krone, goldinarje, staro zlato, briljante in plačuje po najvišjih cenah.
Razpolaga z veliko izbero vseh zlatih predmetov 14 in 18 karatnih, briljantov, dijamantov, srebrnine in ur po **najnižjih cenah.** (55)

RAKOS & C.o
Trst - Via Milano 19 - Telefon št. 36-34
Zastopstvo pisalnih strojev
ADLER
Zaloga rabljenih strojev, trakov in kopirnega papirja po konkurenčnih cenah.
Poprave pohištva za urade. Zaloga pisalnih strojev IDEAL. (229)

ALOJZIJ POVH
Piazza Garibaldi 2, I. nadstr.
Telefon 3-29
Največja zaloga ur in zlatenine v Trstu. Prodaja tudi na obroke

Za velikonočne praznike!
Najfinejša marsala „Florio“ in Vermouth Cinzano po najnižjih cenah.
Bar Al Tronco di pino
Trst — Via Milano št. 29.
298 **IVAN SUBAN.**

JOSIP EGGER
LIVAR
Šturije 114 pri Ajdovščini
vliva železo, medenino, baker, aluminij, svinec i. t. d. i. t. d. Kupuje vsakovrstne kovine in jih plačuje po najvišjih cenah. 301

Zlato, srebro, krone, platin, zobovje 246
kupuje
Zlatarna ALBERT POVH
Trst, Via Ma zini 46

PODLISTEK

V. J. KRIŽANOVSKA: (28)

Moč preteklosti

Roman v treh delih.

Iz ruščine prevedel *Ivan Vouk.*

Ko je vpiral svoj pogled v mramorno podobo, ni videl tete in Bakulinke, ki sta stali na nasprotni strani sarkofaga, bledi in silno prepadeni.

Tedaj se je v obokanem prostoru razlegel rezki krik. Stari Giacomo je kriknil. Šel je za baronom in zapazil porazno podobnost obeh obrazov, živega in kipa; vrgel se je proti izhodu, toda nenadoma ga je prevzela slabost, da se je moral nasloniti k zidu.

— Misericordia! (Usmili se, Gospod!) Mrtvi vstajajo! Signor baron je živa podoba «prekletega»! — je mrmral, se križal in s praznovernim strahom promatral bledo baronovo obličje.

Tedaj je zapihal po podzemlju hladen veter in dvignil prah, ki je zakrožil po grobnici.

Valerija je prva zbežala iz grobnice s šklepetajočimi zobmi, drugi so ji sledili pod mračnim vtisom tega, kar so doživeli. Zaklenili so vrata in se odpravili domov.

Ko so hodili po nekdanji meniški jedilnici, kjer so ponekod ob stenah stale še nekatere kamenite klopce, je Helena Aleksandrovna, ki je ni nikdar zapustilo dobro razpoloženje duha, predlagala, naj bi se ustavili in pojužinali. Ker so bili vsi potrebni okrepčila po preužitem praznovernem razburjenju, je bil ta predlog navdušeno sprejet. Mišelj in Lolo sta odvezala koške, razgrnila prt na klop in razdelila jedila.

Kozarec vina in zlati novec, ki ga je baron stisnil v roko Giacomu, sta čudovito okrepčala starca; ko je Larisa Arkadjevna videla, da se je starec pomiril, ga je vprašala, če bi jim hotel povedati, kaj sta videla on in njegov stric.

— Zakaj ne, dobra signora, če vas zanima. Jaz nisem nič videl, ampak sem samo slišal vpitje in stokanje iz grobnice, kjer smo ravnokar bili. Moj stric pa je videl sence, ki so se tja podale; a to, kar sta videla moj ded in babica, je res strašno in potrjuje vse, kar se govori v legendah o signoru Paolu.

— Torej pripovedujte, kaj sta onadva videla, to nas zelo zanima, a med tem jejte od peciva, — je rekla Muranova in podala starcu poln krožnik raznega peciva.

Vsi o obkrožili Giacoma. Pavel Borisovič si je nalil kozarec madejre, da bi okrepčal živce, potem pa je rekel šaljivo:

— Predno nam začnete govoriti o prikazni vašega deda, ki gotovo pojasnjuje legendo, povejte nam samo legendo.

Severina, ki nam jo je pripovedovala, je morebiti izpustila kakšne podrobnosti.

— Da, ona ne govori rada o tem, kakor ni maral govoriti njen gospod, poslednji grof Di Montignoso. To je bil prav čuden človek, izogibal se je ljudem in se je samo ril v starih papirjih. Da se pa vrnem k legendi. Evo, kako se glasi:

— Ta zgodba se je izvršila pred davnim, davnim časom. Gotovo je tedaj vzbudila veliko hrupa in napravila velik vtis, sodeč po temu, da še živi med ljudstvom; spomin na njo se ni zabrisal, ampak od očeta na sina prehaja povest, kako se je izvršila božja sodba nad ošabnim Montignosom.

«Treba je povedati, da so bili Montignosi tisti čas najbogatejša gospoda v deželi, a grof Paolo, ošabni in kruti razvratnik, je prevaril mnogo žensk, ki so padle v njegove mreže in večkrat prelomil z obljubo zvestobe. Podrobnosti niso znane in brzkone so bile popačene, toda v tistih časih, ko se je to zgodilo, so za take zločine odrezali krivcu roko. Samo imenitnejši in bogati plemiči so se po navadi odtegnili maščevanju in le malokateri med njimi se je pokoril za svoj greh. V tem slučaju pa je božja kazen zadela zločinca. Ena med prevaranimi ženskami, ki je bila že mrtva, ga je zagrabila za roko in ga ni več izpustila. Ne molitev, ne kadila, ne žegnana voda ni pomagala; ker pa mu je roka začela črneti pod pritiskom mrličeve roke, so mu jo odrezali pri zapestju potem, ko je izpovedal duhovniku svoje zločine.

«V tistih časih so menili, da zamore meniška obleka pokriti vse grehe in zato je grof Paolo postal menih. Toda očividno ni to nič pomagalo in morda je bil v resnici preklet, ker ga njegove žrtve še vedno preganjajo in njegova zločinska duša blodi še danes po razvalinah in gradu.

«Sedaj vam pa povem, kaj je videl ded in kaj sem sam slišal v svojih otroških letih iz njegovih ust. Moram pripomniti, da je bil ded resen, molčeč in nenavadno pobožen mož; bilo mu je blizu sto let, ko je umrl, ljubljen in spoštovan od vseh, ki so ga poznali. Ko se je pripetil dogodek, ki je silno vplival na njegovo življenje, je bil moj ded star petindvajset let. V tistih časih se je smrtno zaljubil v ono, ki je potem postala moja babica. Moj praded ni hotel nič slišati o tej zvezi, zakaj Panorija, moja babica, dasiravno zelo lepa, je bila revna sirota, ki je služila za kravjo deklo na nekem bližnjem posestvu.